

2016-03-14

B E S L U T S P R O M E M O R I A

FI Dnr15-12824

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Nya föreskrifter om skyldighet för vissa finansiella företag att lämna uppgifter till balansstatistik

Sammanfattning

Finansinspektionen inför nya föreskrifter om kvartalsrapportering av uppgifter till balansstatistik för vissa finansiella företag. Föreskrifterna berör främst ca 300 holdingbolag och några få internbanker. De berörda företagen har tidigare omfattats av Statistiska centralbyråns (SCB) föreskrifter om skyldighet att lämna uppgifter till balansstatistik (BAST) och har hittills klassificerats som icke-finansiella företag.

De nya föreskrifterna är en följd av att Finansinspektionen från och med den 1 januari 2016 är statistikansvarig myndighet för de aktuella företagen. Detta beror på nya EU-rättsliga statistikkrav som innebär en ny sektorindelning där företagen klassificeras som finansiella företag. Kraven på omklassificering kommer från Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 549/2013 av den 21 maj 2013 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i Europeiska unionen, som genomför det Europeiska nationalräkenskapssystemet 2010 (ENS 2010).

Föreskrifterna innebär inte någon förändring för de berörda företagen vad gäller omfattningen av rapporteringsskyldigheten. De nya föreskrifterna innehåller en rapporteringsblankett med motsvarande innehåll som den som ingår i SCB:s föreskrifter om att lämna uppgifter till balansstatistik. Företagen ska även i fortsättningen rapportera de kvartalsvisa uppgifterna till SCB.

Föreskrifterna träder i kraft den 31 mars 2016 för att rapporteringen avseende kvartal 1 2016 ska kunna genomföras den 20 april 2016.

1 Utgångspunkter

1.1 Bakgrund

Statistiska centralbyrån (SCB) levererar uppgifter till Europeiska unionens (EU) statistikmyndighet Eurostat via de så kallade nationalräkenskaperna. Finansinspektionen är statistikansvarig myndighet för delar av den national- och finansmarknadsstatistik som SCB levererar till Eurostat.

De svenska nationalräkenskaperna baseras i dag på det europeiska nationalräkenskapssystemet ENS 2010, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 549/2013 av den 21 maj 2013 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i Europeiska unionen (2013 års förordning)¹. Förordningen trädde i kraft den 16 juli 2013. ENS 2010 motsvarar det system för nationalräkenskaper som antogs av Förenta nationernas statistiska kommission i februari 2009 (SNA 2008). Genom ENS 2010 anpassas det tidigare gällande europeiska systemet för nationalräkenskaper 1995 (ENS 95)² till Förenta nationernas system för nationalräkenskaper SNA 2008. ENS 2010 syftar till att unionens uppgifter ska vara jämförbara med de uppgifter som sammanställs av de viktigaste internationella samarbetsparterna. I ENS 2010 ställs nya krav på statistiken vad gäller innehåll och rapportering. En av de större förändringarna är nya krav på sektorindelning. Den nya sektorindelningen genomfördes av SCB i Standard för institutionell sektorindelning, INSEKT 2014, som trädde i kraft den 1 september 2014. All primärstatistik ska följa INSEKT 2014.

Genom ENS 2010 har gränsen för sektorn Finansiella bolag, S.12, utvidgats och förtydligats jämfört med tidigare versioner av ENS. Ytterligare en delsektor har skapats inom finansiell bolagssektor för de ”nydefinierade” finansiella bolagen: S. 127, Koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag. Den nya delsektorn består av finansiella bolag och kvasibolag som varken ägnar sig åt finansiell förmedling eller finansiell serviceverksamhet, under förutsättning att merparten av deras tillgångar eller skulder inte är föremål för transaktioner på öppna marknader. I delsektorn ingår bl.a. vissa bolag som på den öppna marknaden skaffar medel som ska användas av deras moderbolag, holdingbolag och vissa internbanker.

Sverige har enligt kommissionens genomförandebeslut (2014/403/EU) av den 26 juni 2014 om beviljande av undantag för medlemsstater från inrapportering av statistik i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 549/2013 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 549/2013 av den 21 maj 2013 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i Europeiska unionen (2013 års förordning), EUT L 174, 26.6.2013, s. 1.

² Rådets förordning (EG) nr 2223/96 av den 25 juni 1996 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i gemenskapen, EGT L 310, 30.11.1996, s. 1.

Europeiska unionen, fått ett tidsbegränsat undantag från rapportering av statistik när det gäller samtliga variabler för transaktioner, tillgångar och skulder som gäller sektorerna S.125–S.127. Anledningen till undantaget är att tillämpningen av 2013 års förordning kräver betydande anpassningar av medlemsstaternas statistiksystem. Undantaget gällde för perioden 1995–2015 och den första rapporteringen till Eurostat enligt kraven i ENS 2010 ska ske 2017. Under den period som undantaget gällde baserades de svenska nationalräkenskaperna delvis på ENS 95.

De företag som inkluderas i den nya sektor S.127 har fram till nu rapporterat uppgifter kvartalsvis till SCB enligt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB FS 2012:6) om skyldighet för företag att lämna uppgifter till balansstatistik (BAST). Balansstatistik är kvartalsstatistik med marknadsvärden som gäller ingående respektive utgående balans för kvartalet, dvs. ställningsvärden. Dessa ställningsvärden avser finansiella tillgångar, eget kapital, obeskattade reserver och skulder, liksom orealiserade värdeförändringar och transaktioner under kvartalet fördelade på olika variabler. Rapporteringen har, utifrån kommissionens beslut om undantag, skett inom ramen för den klassificering som följer av ENS 95. De uppgifter som företagen har rapporterat in för varje kvartal har använts som underlag till finansräkenskaperna, som i sin tur har rapporterats till bl.a. Eurostat.

I och med att det undantag som kommissionen beviljade Sverige från statistikrapportering enligt 2013 års förordning endast gällde till och med den 31 december 2015 blev Finansinspektionen från och med den 1 januari 2016 statistikansvarig myndighet för företagen som ingår i sektor S.127. För att säkerställa fortsatt rapportering av uppgifter om företag som inkluderas i sektor S.127, och för att Sverige i detta avseende ska uppfylla kraven på statistikrapportering enligt 2013 års förordning, krävs att Finansinspektionen meddelar föreskrifter om den aktuella rapporteringen.

Föreskrifterna berör främst ca 300 holdingbolag och några få internbanker. Företagen ska även i fortsättningen rapportera kvartalsvisa uppgifter till SCB.

Föreskrifterna träder i kraft den 31 mars 2016 och tillämpas första gången på uppgifter som lämnas för det första kvartalet 2016.

1.2 Målet med regleringen

Målet med föreskrifterna är att anpassa regelverket till den rapportering av uppgifter om företag inom sektor S.127 som följer av ENS 2010.

1.3 Regleringsalternativ

Föreskrifterna är en följd av att Finansinspektionen sedan den 1 januari 2016 är statistikansvarig myndighet för de företag som ingår i sektor S.127. Om föreskrifterna inte meddelades skulle Eurostat inte få del av svensk statistik, redovisad enligt den nya sektorindelningen som för svensk del började gälla

den 1 januari 2016 sedan undantaget löpt ut. Kraven enligt 2013 års förordning är tvingande. Sverige har till följd av kommissionens beslut getts lättnader vad gäller kraven om rapportering av viss statistik enligt nämnda förordning. Om Sverige inte anses uppfylla förordningens krav på rapportering till Eurostat 2017, då Sverige enligt beslutet ska genomföra rapportering i enlighet med vad som följer av förordningen, kan det medföra vite.

Mot denna bakgrund anser Finansinspektionen att det saknas alternativ till att meddela bindande föreskrifter om rapportering.

1.4 Rättsliga förutsättningar

Enligt 2 § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken och tillhörande bilaga är Finansinspektionen statistikansvarig myndighet för den officiella statistiken när det gäller finansräkenskaper, aktieägarstatistik, finansiella företag utom försäkring, och försäkring. Enligt 15 § samma förordning får en statistikansvarig myndighet inom sitt verksamhetsområde meddela föreskrifter om verkställighet av bestämmelserna om uppgiftsskyldighet i 7 och 8 §§ lagen om den officiella statistiken och 5–5 d §§ i förordningen.

Enligt artikel 1 i 2013 års förordning inrättas ENS 2010, där det fastställs bl.a. metoder (bilaga A) för gemensamma standarder, definitioner, klassificeringar och redovisningsregler som ska användas för att utarbeta räkenskaper och sammanställningar på jämförbar grund för att tillgodose unionens behov, samt resultat i enlighet med förordningens artikel 3. Av artikel 3.1 framgår bl.a. att medlemstaterna ska överföra vissa räkenskapsdata och sammanställningar till kommissionen (Eurostat). Vidare framgår av bilaga A punkten 2.66 g att koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag (S.127) bildar en delsektor inom sektorn finansiella bolag. Finansinspektionen är sedan den 1 januari 2016 statistikansvarig myndighet för de finansiella bolagen i sektor S.127 eftersom de sedan detta datum ingår i begreppet finansiella företag i lagen om den officiella statistiken.

Finansinspektionen bedömer att det inom ramen för bemyndigandet är möjligt att föreskriva att företagen även i fortsättningen ska lämna uppgifterna till SCB. Föreskrifter om att uppgifter i stället ska lämnas till en annan myndighet under regeringen hör till det område där regeringen har rätt att meddela föreskrifter enligt 8 kap. 7 § regeringsformen (se t.ex. prop. 2013/14:161 s. 46). Finansinspektionens bemyndigande att meddela verkställighetsföreskrifter omfattar därmed även föreskrifter som innebär att rapporteringen ska ske till SCB.

Finansinspektionen har alltså bemyndigande att meddela de aktuella föreskrifterna.

1.5 Ärendets beredning

Finansinspektionen har samrått med SCB om föreskrifterna. Eftersom föreskrifterna bedöms få begränsade konsekvenser för de berörda företagen har ingen extern referensgrupp använts.

Finansinspektionen remitterade den 21 december 2015 ett förslag till föreskrifter. Förslaget skickades till tio remissinstanser och lades även ut på Finansinspektionens webbplats. Sex remissinstanser och Revisorsnämnden skickade in svar, varav Regelrådet och FAR avstod från att yttra sig. De övriga remissinstanser som svarade har inga synpunkter på själva författningstexten. De synpunkter som har framförts redovisas i avsnitt 2.

2 Motivering och överväganden

I detta avsnitt beskriver Finansinspektionen mer utförligt de nya föreskrifterna och de principiella överväganden som myndigheten har gjort.

2.1 Tillämpningsområde

Finansinspektionens ställningstagande: Företag som tillhör sektor S.127, koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag, enligt ENS 2010 ska på begäran lämna uppgifter till SCB i enlighet med föreskrifterna.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har tillstyrkt förslaget eller inte haft något att invända mot det.

Finansinspektionens skäl: Företagen som tillhör sektor S.127 definieras enligt 2013 års förordning, Bilaga A, kapitel 2 punkt 98, som alla finansiella bolag och kvasibolag som varken ägnar sig åt finansiell förmedling eller finansiell serviceverksamhet. Detta gäller om merparten av företagets tillgångar eller skulder inte är föremål för transaktioner på öppna marknaden. Vidare ska bl.a. följande finansiella bolag och kvasibolag inkluderas i delsektor S.127:

- a) Enheter med status som juridisk enhet, t.ex. stiftelser, dödsbon eller brevlådeföretag.
- b) Holdingbolag som har en kontrollerande andel av egenkapitalet i en grupp dotterbolag och vars primära verksamhet är att äga gruppen utan att tillhandahålla några andra tjänster till de företag de har andelar i, dvs. de varken förvaltar eller leder de andra enheterna.
- c) Specialföretag som klassas som institutionella enheter och som på den öppna marknaden skaffar medel som ska användas av deras moderbolag.

- d) Enheter som tillhandahåller finansiella tjänster, uteslutande med egna medel eller medel från en finansiär, till flera olika kunder och tar den finansiella risken om gäldenären inte uppfyller sina skyldigheter. Exempel på sådana är utlåningsföretag, bolag som ger studielån eller exportlån med hjälp av medel från en finansiär, t.ex. en offentlig förvaltningsenhet eller en icke-vinstdrivande organisation, samt pantbanker som huvudsakligen ägnar sig åt utlåningsverksamhet.
- e) Ändamålsbestämda statliga placeringsfonder (s.k. sovereign wealth funds), om de klassificeras som finansiella bolag.

SCB har gjort en avgränsning av vilka företag inom sektor S.127 som behöver rapportera uppgifter till myndigheten. SCB utgår från sin företagsdatabas för att identifiera de företag som har sektorkod 127 000, dvs. ingår i sektor S.127. SCB skapar sedan ett storleksmått för företagen med hjälp av den information som finns i Skatteverkets standardiserade räkenskapsutdrag (SRU) och eventuella rapporterade uppgifter från föregående undersökning. De företag som SCB kontaktar och informerar om hur rapporteringen går till ska enligt avgränsningen motsvara det antal företag som krävs för att SCB i sin statistik ska täcka 95 procent av storleksmålet. I dag motsvarar 95 procents täckning av storleksmålet i sektor S.127 en avgränsning vid företag som har finansiella tillgångar och skulder som överstiger ca 600 miljoner kronor.

Syftet med avgränsningen är att lätta på rapporteringsbördan för de mindre företagen, men också att minska SCB:s resurskrävande arbete med att hantera och granska uppgifter från alla företag som ingår i sektor S.127. Avgränsningen innebär även att det i praktiken endast är de statistiskt mest relevanta företagen som omfattas.

Enligt SBC:s föreskrifter om skyldighet för företag att lämna uppgifter till balansstatistik (BAST) ska uppgifterna från företagen lämnas på begäran. Enligt Finansinspektionens föreskrifter ska berörda företag även i fortsättningen lämna uppgifter till SCB på begäran. SCB avser att även framöver använda sig av samma avgränsning när det gäller det antal företag som myndigheten begär ska rapportera uppgifter till balansstatistik.

2.2 Rapporteringen

Finansinspektionens ställningstagande: Föreskrifterna ska inte innebära några förändringar i förhållande till SCB:s motsvarande rapporteringsföreskrifter, varken vad gäller de uppgifter som ska rapporteras eller hur rapporteringen praktiskt ska gå till.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har tillstyrkt förslaget eller inte haft något att invända mot det. *Statistiska Centralbyrån (SCB)* framhåller att det

finns en nära koppling mellan balansstatistiken för vissa finansiella företag och SCB:s undersökning Balansstatistik mot utlandet (BB-BAST), som SCB gör på uppdrag av Riksbanken. Vid eventuella framtida förändringar av de två undersökningarna bör därför SCB och Finansinspektionen samråda. *Näringslivets Regelnämnd (NNR)* påpekar att Finansinspektionen är såväl tillsynsmyndighet som statistikansvarig myndighet och att dessa roller internt måste hållas isär. Information som hämtas in med stöd av lagen om officiell statistik måste hållas åtskild från den information som begärs in för tillsynsverksamheten. Även om SCB också i fortsättningen kommer att samla in uppgifterna behöver Finansinspektionen beakta detta förhållande. *Sveriges riksbank (Riksbanken)* tillstyrker de nya föreskrifterna och framhåller att det är viktigt med ett fortsatt nära samarbete mellan Finansinspektionen, Riksbanken och SCB för att upprätthålla en sammanhållen och konsistent undersökning.

Finansinspektionens skäl: Eftersom Finansinspektionen har ersatt SCB som statistikansvarig myndighet för de aktuella företagen är det Finansinspektionen som har bemyndigande att meddela föreskrifter om rapportering av statistik från företagen. Det har inte framkommit skäl som talar för att ändra innehållet i företagens rapportering eller sättet den sker på.

Företagen ska även i fortsättningen lämna uppgifter till SCB om sina förhållanden det senaste kalenderkvartalet. Uppgifterna ska ha kommit in till SCB senast den tjugonde dagen i efterföljande kvartal.

Av blanketten Balansstatistik för sektor S.127 (FinBAST) framgår vilka uppgifter som ska lämnas in av de aktuella företagen. Blanketten är en bilaga till föreskrifterna. Det är ställningsvärdena för finansiella tillgångar, eget kapital, obeskattade reserver och skulder som ska redovisas, liksom orealiserade värdeförändringar och transaktioner under kvartalet. Blanketten är densamma som SCB använder i dag.

Praktiska anvisningar för rapporteringen av uppgifter i enlighet med de föreslagna föreskrifterna kommer att finnas tillgängliga på www.scb.se.

När det gäller de synpunkter som SCB, Näringslivets regelnämnd och Riksbanken har framfört beträffande vikten av samråd mellan berörda myndigheter och av att hålla isär Finansinspektionens olika roller har Finansinspektionen inte någon avvikande uppfattning.

2.3 Ikraftträdande

Finansinspektionens ställningstagande: Föreskrifterna ska träda i kraft den 31 mars 2016 och tillämpas första gången på uppgifter som ska lämnas för första kvartalet 2016.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har tillstyrkt förslaget eller inte haft något att invända mot det.

Finansinspektionens skäl: För att inte uppgifter från företagen ska saknas för något kvartal under 2016 behöver föreskrifterna träda i kraft den 31 mars. Som nämnts ovan blev Finansinspektionen den 1 januari 2016 statistikansvarig myndighet för den aktuella statistiken. Föreskrifterna ska tillämpas första gången på rapportering av uppgifter som gäller det första kvartalet 2016.

3 Förslagets konsekvenser

Förändringen består i att föreskrifterna om skyldighet att rapportera vissa uppgifter kommer att meddelas av Finansinspektionen. Det behövs inga följdändringar i andra föreskrifter.

3.1 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Föreskrifterna får sannolikt små konsekvenser för konsumenterna och samhället eftersom uppgifterna redan i dag rapporteras till SCB och till Eurostat.

3.2 Konsekvenser för företagen

Uppskattningsvis omfattas ca 300 holdingbolag av de skyldigheter som följer av föreskrifterna. Därutöver berörs några få internbanker. Föreskrifterna får inga direkta konsekvenser för de berörda företagen eftersom företagen fram tills nu lämnat dessa uppgifter till SCB enligt SCB:s föreskrifter.

Konkurrensförhållandena påverkas inte då föreskrifterna inte innebär några ändringar av de uppgifter som ska inrapporteras.

3.3 Konsekvenser för Finansinspektionen

Finansinspektionen bedömer att föreskrifterna kan medföra en obetydlig ökning av arbetsbelastningen för myndighetens personal genom en viss ökning av antalet frågor från allmänheten.